

A decorative graphic featuring two unrolled scrolls of parchment, one on the left and one on the right, with ornate golden scrollwork and flourishes in the center. The title 'תורת הרי"ף' is written in a stylized purple font across the central scroll.

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמא שליט"א
לפרשת השבוע

A decorative flourish consisting of a horizontal line with ornate golden scrollwork and flourishes at both ends.

פרשת מקץ - הנוכה

פרשת מקץ

"וַיִּשְׁלַח פְּרַעְהַ וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן הַבּוֹר וַיַּגְלֵחַ וַיַּחְלֶף שְׂמֹלְתוֹ וַיָּבֵא אֶל פְּרַעְהַ"

כל יהודי ברגע אחד יכול לעלות מהשפל
הנמוך ביותר למעלה הגבוהה ביותר

אנחנו רואים דבר של פלא בפרשת השבוע, יוסף הצדיק היה בבית האסורים במצרים י"ב שנים בשפלות הגדולה, מקום עם כל האנשים השפלים, מקום של כל האנשים הרעים. יוסף הצדיק היה מנותק מכל הוויות העולם במשך י"ב שנים, לא ידע מה ואיך קורה בעולם.

ואז פרעה קורא ליוסף ומוציאים את יוסף מבית האסורים, אפילו לא הספיק להסתפר, ויש מרבתינו שאומרים שבמשך י"ב שנים לא סיפר את שערו וזקנו, שפלות הגדולה ביותר. פרעה אומר ליוסף חלמתי חלום תענה לי תשובה. יוסף עונה לפרעה על החלום, מיד

פרעה לוקח אותו ואומר "אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים
 אוֹתְךָ אֵת כָּל זֹאת אֵין נְבוֹן וְחָכָם כְּמוֹךָ" וממנה
 אותו להיות משנה למלך, נותן לו את כל ארץ
 מצרים.

וצריך להבין, מצרים הייתה המדינה הגדולה
 והעשירה באותן שנים. עומד פרעה שהיה איש
 חכם גדול ונותן לאדם שמנותק מהעולם להיות
 מספר שתיים בארץ מצרים, ואומר לו "אַתָּה
 תִּהְיֶה עַל בֵּיתִי וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק כָּל עַמִּי רַק הַכֶּסֶּא
 אֶגְדֹּל מִמֶּךָ" וכך אנו רואים שלמעשה יוסף ניהל
 את כל מצרים ופרעה רק נקרא מלך.

נבוא ונשאל אדם שהיה מנותק מהעולם, לא
 היה בקשר עם העולם איך פרעה עומד ונותן לו
 מיד, תתן לו לאט לאט להבין את החיים לחזור
 מהנתק שהיה להוויות היום. איך אפשר כזה
 דבר משפלות גדולה לגדולה רמה מבלי להבין
 ולדעת כלום נותן את זה פרעה כך ליוסף?

אלא צריכים לדעת יסוד גדול ולשים אותו
 בנפש שלנו, מיוסף הצדיק נטבע ונחקק משהו
 חדש בעולם אצל עם ישראל, שאין מציאות

שאדם מלמטה יעלה למעלה ויצטרך זמן להתאושש וזמן להכין את עצמו ולהבין את עצמו, אלא ברגע שנכתב על האדם גדולה, ברגע אחד הוא עולה למעלות הגדולות ביותר בלי זמן להבין ולהכיר, בלי זמן ללמוד. ברגע אחד האדם היה בשפלות, ברגע אחד הקב"ה מרים אותו למעלות הגבוהות ביותר. יש כוח גדול בעולם מיוסף הצדיק שאדם ברגע אחד משלים את הכל.

אדם שהיה עני מרוד ונכתב עליו עושר, ברגע אחד הוא כבר מבין יודע לקבל ולעשות, יודע להתנהל וכל דבר בעולם. איך שנכתבה עליו ישועה, הוא כבר מוכן בנפש לקבל את כל עוצמות הנפש לעשות כמו שצריך. אדם היה בבית האסורים בשפלות גדולה, לא צריך זמן להתאושש. הקב"ה חנן בעם ישראל כוח ברגע אחד לעלות למעלה הגדולה ביותר.

וכך אנחנו רואים בני"ה היו במצרים במקום השפל ביותר, יצאו ואחרי כמה ימים משפלות גדולה ראו את השם **ראתה שפחה על הים** מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי (מכילתא דשירה,

ג) במראה מרכבה. וכך גם מה שהגמרא מספרת (ע"ז יז.). על רבי אלעזר בן דורדיא שהיה בתחילתו רשע טמא, וברגע אחד עשה תשובה יוצאת בת קול מהשמיים ואומרת רבי אלעזר בן דורדיא מזומן לחיי עולם הבא.

מיוסף הצדיק השתנה בנפש ובכוחות של עם ישראל שאינם צריכים זמן להכנה משפלות לגדולה, אלא ברגע אחד אדם עולה ומקבל את כל הכוחות ויכול לעמוד בכל דבר שיש בעולם. "עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים" (תהלים פא, ו) זו עדות שהיא חלק מעם ישראל, לא משנה אדם יהיה עני, שפל או בתחתית הגדולה ביותר, ברגע אחד שנכתב עליו לעלות הקב"ה מרים אותו ונותן לו כוחות ויכולת לעמוד עם זה. יש לכלל יהודי את כל הכלים האלה חבויים בתוכו. רק ברגע שהשם כותב שזה הזמן של הישועה הוא כבר בנוי לכל הצלחה ולכל ישועה.

אם כך מה שנשאר לאדם, זה לעורר את הברכה להדליק את הניצוץ של הברכה

מהשמיים. וברגע שמדליק את הניצוץ אין סוף לעליה וליכולת ולכלי קיבול שאדם נקרא ואדם בנוי בתוכו להשיג ולהגיע לדברים הגדולים והנשגבים ביותר. לכן אדם צריך לדעת, ברגע שתתחיל לו הברכה מהשם יש לו כוחות להיות הדבר הגדול ביותר וזה נמצא וחבוי בתוכו.

”בַּחֲלֹמֵי הַנְּבִי עֹמֵד עַל שְׁפַת הַיָּאֵר”

דרך הרשעים להראות שהם ענווים כמו
הצדיקים

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע שפרעה חולם חלום והתורה מדגישה **”וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיָּאֵר”**. פרעה קורא ליוסף שיפתור לו את החלום, וכשהוא מספר ליוסף על החלום הוא משנה את החלום ואומר **”עֹמֵד עַל שְׁפַת הַיָּאֵר”** וצריך להבין פרעה חולם שהוא עומד על היאור וכשהוא מספר ליוסף הוא אומר שהוא נמצא

על שפת היאור. מדוע פרעה משנה את החלום הרי הוא רוצה תשובה לחלום?

כדי לקבל תשובה פרעה צריך לדקדק ולומר את החלום בדיוק איך שהיה, זה כמו אדם שהולך לרופא כי כואב לו הראש והוא אומר לו שהוא חולה וכואבת לו הבטן, התרופה שהרופא יתן לו לכאבי בטן לא תעזור לכאבי ראש. ואנו רואים שבאמת פרעה דאג מהחלום וקרא לכל החכמים ולכל החרטומים שיפתרו לו את החלום, אם כך מדוע פרעה משנה ואומר לו במקום על היאור על שפת היאור?

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, פרעה ראה אצל יוסף את מידת הענווה, מתי שפרעה אמר ליוסף "וְאֲנִי שָׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֵלֹם לְפִתֵּר אֹתוֹ" יוסף אומר לו "בְּלִעְדֵי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעֲהַ" אני לא יודע כלום, הכל זה הקב"ה. פרעה ראה שיוסף איש ענו, צדיק וישר, ורצה להראות ליוסף שהוא גם ענו וצדיק ואין בו גאווה.

אם הוא חולם שהוא עומד על היאור זה מראה שהוא עם גאווה. היאור היה האלוקים

של מצרים, המצרים היו משתחוים ועובדים ליאור. פרעה אמר אם הוא יוסף שהוא עומד על היאור, זה מראה שהוא עם גאווה שעומד על האלוקים שלו, לכן פרעה משנה ואומר ליוסף שעומד על שפת היאור להראות ליוסף שהוא ענו וללכוד אותו כאילו בענווה של רשעות.

יש אנשים שהם רשעים ועושים עצמם שמתנהגים בענווה כדי להטעות את הכלל לכן הקב"ה עוזר ליוסף ויוסף אומר לפרעה שלא חלם כמו שפרעה סיפר. דוד המלך אומר (תהלים פא, ו) **"עֲדוֹת בַּיהוֹסֵף שָׁמוּ בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם"** בזמן שיוסף היה במצרים התנהג בענווה גדולה וקדושה גדולה אז הקב"ה הוסיף לו את האות ה'. **"שִׁפְתַּי לֹא יִדְעֵתִי אֲשַׁמְעַ"** אומר יוסף לפרעה אתה אומר שחלמת שאתה עומד על שפת היאור אבל את זה אני לא ידעתי ואני לא רואה את זה, כי אתה עומד על היאור. יוסף שהיה צדיק גדול וענו אמיתי, הרגיש בקדושה שלו שפרעה אמר לו דבר לא נכון.

וזו הרשעות והצביעות של הרשעים שמנסים לעשות את עצמם כביכול שיש להם מידת הענווה כדי לגנוב את דעת הבריות. הענווה אמיתית זה אדם שמוריד את ראשו ומתנהג בצניעות ובפשטות. המעלה הגדולה של האדם שרואה את מיעוט ערכו, לכן יש גם את המצוה להדליק את נר חנוכה מחוץ לבית בדלת להראות לכולם שאין בנו כלום ואנחנו בענווה גדולים נמצאים בחוץ ונכנעים לקב"ה.

וכך רואים גם אצל אברהם אבינו "וְהוּא יֵשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כָּחֵם הַיּוֹם" (בראשית יח, א) להראות שהוא נמצא רק בפתח האוהל, שלא הגיע לאף גדולה ואף מעלה. וזו הגדולה של הצדיקים שנמצאים בפתח בהתחלה, ופרעה רצה בצביעות להראות שגם הוא ענו "עַל שִׁפְתַּי הַיָּאֵר" עוד לא נכנס ליאור.

”רַק הַכֶּסֶּא אֶגְדֵּל מִמֶּךָ”

על ידי שמירת היסוד מגדלים את כסאו
וכבודו של הקב"ה

ידוע שמידת היסוד ושמירת הברית מילה זו מעלה גדולה ביותר, אדם ששומר על הברית מילה, המקום שלו ורוממות הנפש שלו גדולה ביותר ואין דבר בעולם שעומד ליד שמירת היסוד, אין דבר בעולם שעומד ליד אדם ששומר על הברית הקודש שלו.

וכך אפשר לדקדק ולומר בפרשת השבוע, פרעה אומר ליוסף **”רַק הַכֶּסֶּא אֶגְדֵּל מִמֶּךָ”** צריך לדעת הכיסא של הקב"ה, כוחו וכבודו מתגדלים בעולם על ידי המעשים של האדם. כמה שאדם עושה מעשים טובים אז מלכותו של הקב"ה גודלת בעולם, וזה מה שכתוב **”גִּדְּלוּ לַה' אֶתִּי וְנִרְוַמְנָה שְׁמוֹ יַחְדָּו”** (תהלים לד, ד) ככל שהאדם יותר מגדיל את התורה בעולם אז הוא מרומם את שמו של הקב"ה, הוא מחזק את שמו של הקב"ה. וזה מה שאומר

פרעה ליוסף רק הַפְסֵא אַגְדֵּל מִמֶּנּוּ, הכיסא של הקב"ה, השכינה המרכבה של הקב"ה היא תתגדל ותתרבה ממך, על ידי יוסף מידת היסוד ושמירת היסוד, אז כסאו של הקב"ה כוחו וכבודו יגדלו ע"י מידת היסוד.

מסופר על אחד הצדיקים הגדולים לפני שנפטר מהעולם, ביקש שלא יכתבו על הקבר שלו כלום, רק דבר אחד שהוא היה "נודע בשערים". שאלו את הבן שלו אחרי שהוא נפטר מה פירוש "נודע בשערים", ענה ואמר להם כל מידה טובה שיש באדם אז יש לו מפתח בשמיים לשער אחד כזה. וידוע שיש בשמיים חמישים שערים, אדם שהיה מקפיד במידה אחת יש לו מפתח לשער אחד, שתי מידות יש לו מפתח לשתי דלתות. אבל אדם שהוא שומר את ברית הקודש יש לו מפתח של ברית הקודש שפותח את כל השערים כולם. אז הפירוש "נודע בשערים" שאותו צדיק היה לו את המפתח של ברית הקודש שפותח את כל השערים כולם בשמיים.

לכן אדם שמקפיד ושומר על ברית הקודש יש לו כוחות נפש גדולים, וזה מגדיל את כוחו וכבודו של הקב"ה. והוא עושה נחת רוח גדולה לקב"ה. וגורם בשמיים שיהיה עליו הרבה רחמים והרבה סיעתא דשמיא. ואדם חס ושלום שפוגם בברית, אומרת הגמרא הקדושה (סנהדרין קו.) אלהיהם של אלו שונא זימה מתי שאדם פוגע ביסוד הוא גורם שהקב"ה ישנא אותו.

הרבה פעמים אדם עושה עבירות, אבל זה לא גורם שנאה לקב"ה. הקב"ה יכול לחכות המון שנים הרבה זמן ובזמן הזה אדם עושה תשובה. אבל אדם שפוגם בברית הקודש פוגם ביסוד, אז אלוקיהם של אלו, האלוקים של עם ישראל שונא, הוא נכנס להיות שנוא על הקב"ה. ואם שונאים אדם אז כל הזמן מרגישים בלב שנאה וטינה עליו, אז אדם שפוגם בברית גורם שהקב"ה ישנא אותו ומי ח"ו רוצה שהקב"ה ישנא אותו. ולכן אדם צריך להיזהר כמה שאדם יותר מקפיד במידת היסוד הוא גורם אהבה אצל הקב"ה וסיעתא דשמיא

עליו והדבר הזה מרומם ומעלה את האדם
מעלה מעלה

**”וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לְכֶם רַחֲמִים לְפָנַי הָאֵישׁ
וְשִׁלַּח לְכֶם אֶת אַחֲיֵיכֶם”**

אדם שקושר את שמו עם הקב"ה מחזק
בנפשו כוח להתמודד עם כל בעיה וצרה

אנחנו מוצאים אצל יעקב אבינו שהיה בזמן
קשה ומורכב ביותר לשלוח את ילדיו למצרים
להביא משם אוכל, יוסף שליט מצרים שהם
לא יודעים שהוא אח שלהם ובנו של יעקב
מתנכל אליהם. אומר יעקב אבינו לבנים שלו
”וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לְכֶם רַחֲמִים” אמרו רבותינו
הקדושים בראשי תיבות ישראל, שמו השני
של יעקב אבינו.

וידוע מה שאמרו רבותינו הקדושים שכל
אדם צריך למצוא שמות קדושים או פסוקים
מהתורה, שהם ראשי תיבות מהשם שלו, או

לשים את שם הוי"ה בתוך השם שלו. יצייר את זה על נייר או ידמיין במחשבתו ששם הוי"ה בין האותיות של השם שלו, ודבר זה נותן כוח ויכולת גדולה לנפש של האדם.

עם ישראל נהגו מדורי דורות כשהולכים לצדיק נותנים לו פיתקה עם השם של האדם, וכתוב בספרי רבנו הבעש"ט ותלמידיו שבזמן שהצדיק מקבל את הפיתקה הוא לוקח אחד מהשמות הקדושים וקושר את שם המלאך שממונה על אותה בעיה שיש לאדם כל אחד על פי הבעיה שיש לו. אדם שיש לו בעיה של פרנסה, הצדיק קושר ומכניס את שם המלאך הממונה על הפרנסה בשמו של האדם. אדם שיש לו בעיה של חולי, קושר את שמו עם שם המלאך שממונה על הבריאות בין האותיות של האדם וכך הצדיק מרים את הנפש של האדם, נותן חיות בשם של האדם שיצא וינצל מכל צרה ובעיה.

וכתוב בספרים הקדושים שיש שני סוגים של פדיון שאדם יכול לעזור לנפש שלו ולרומם

את עצמו. יש פדיון שאדם לוקח מטבעות כמו הגימטריא של שמו, לדוג' אדם ששמו יוסף יקח מאה חמישים ושש מטבעות כמו הגימטריא של השם שלו ויתן את הסכום הצדקה לצדקה. ויש כאלה שלוקחים ק"ס (מאה ושישים) מטבעות ונותנים לצדקה ובזה עושים פדיון. ויש שמקפידים יותר ועל הגימטריא של שמם מוסיפים את הק"ס מטבעות לצדקה ועם זה לעשות פדיון, ויש לזה יכולת גדולה לרומם את האדם ולהוציאו מכל בעיה.

יעקב אבינו מתי ששולח את בניו לשליחות קשה בארץ מצרים והשליט עושה להם בעיות וצרות, אומר להם "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רְחֻמִּים" שזה ר"ת ישראל ל לחזק את הכוח של השם שלו ואת הכוח של הבנים שלו שיהיה להם את היכולת והכוח לעמוד ולהינצל מפני פרעה ויוסף.

לכן טוב שכל אדם יקפיד תמיד לצייר את השם שלו עם פסוקים קדושים ולצייר בתוך השם שלו הוי"ה. ויקפיד גם לתת כשמו

מטבעות לצדקה ואם הוא רוצה להוסיף עוד
ק"ס מטבעות לצדקה תבוא עליו ברכה, ודבר
זה נותן כוח לשם של האדם ומחזק את הכוח
בנפש לעמוד בפני כל דבר.

